

Věc: Záznam zjednání delegace Výboru pro životní prostředí PSP ČR v belgickém království

Ve dnech 19.-21.11.2007 navštívila Belgii delegace výboru pro životní prostředí PSP ČR vedená místopředsedou výboru Václavem Menclem. V delegaci dále byli poslanci Vlastimil Aubrecht, Kateřina Konečná, Ladislav Šincl a pracovnice odboru mezinárodních vztahů PSP Natálie Trantinová.

Během návštěvy se uskutečnila jednání s partnerskými výbory ve federálním parlamentu a parlamentech regionů Vlámka a Valonska. V případě regionálních parlamentů se jednalo o vůbec první kontakt s českou parlamentní delegací.

Parlament regionu Valonsko (75 poslanců volených přímo)

Jednání se uskutečnila s partnerským výborem zabývajícím se otázkami životního prostředí, který má 24 členů. Delegace se měla možnost zúčastnit interpelací ministra zemědělství regionu Valonsko p. Lutgena v tomto parlamentním výboru.

Během pracovního oběda byly diskutovány otázky společného zájmu. Oběda se za valonskou stranu zúčastnil Robert Meureau, předseda výboru a poslanci Jacques Gennen a Philippe Fontaine a zástupkyně ředitele odboru mezinárodních styků pí Isabelle Ebens.

K zajímavým tématům patřila především hledání souladu mezi tlakem na snižování emisí CO₂ v regionu Valonska a zájmem Arcelor Mittal na rozšiřování výroby oceláren v tomto regionu.

Parlament regionu Brusel (75 poslanců volených přímo)

Jednání se uskutečnila s partnerským výborem zpracovávajícím otázky životního prostředí v čele s předsedkyní výboru pí Olivíí PTito. Z pohledu české delegace bylo zajímavé, že se jednání zúčastnil Stéphane de Lobkowicz, který je členem výboru a před zahájením jednání pozdravil delegaci česky.

Belgičtí poslanci během jednání poukázali na hlavní problémy, které ve výboru řeší - čistota města a sběr a zpracování odpadu, protipovodňová opatření. V této otázce projeví zájem blíže se seznámit se zkušenostmi Prahy a přijatými protipovodňovými opatřeními v hlavním městě.

Česká delegace se poté měla možnost krátce zúčastnit zasedání výboru, který právě projednával otázku rozpočtu na r. 2008.

Parlament regionu Vlámsko (124 poslanců z toho 118 volených přímo plus 6 poslanců, členů vlámské skupiny poslanců parlamentu bruselského regionu)

Jednání se uskutečnila s partnerským výborem zabývajícím se otázkami životního prostředí. Delegace se měla možnost zúčastnit také plenárního zasedání parlamentu.

Během pracovního oběda byly diskutovány otázky společného zájmu. Oběda se za vlámskou stranu zúčastnil Patrick Lachaert, předseda výboru a 6 dalších poslanců.

K zajímavým patřily především otázky spojené s ochranou životního prostředí, rekultivací znečištěné půdy, a problematika sběru a zpracování odpadů.

Federální parlament (150 poslanců)

Jednání se zúčastnila předsedkyně partnerského výboru pí Muriel Gerkens (strana zelených Ecolo-Groen!). Jednání ve federálním parlamentu byla ve srovnání s parlamenty regionů Vlámka a Valonska kratší a méně konkrétní. K hlavním diskutovaným otázkám patřila budoucnost jaderných elektráren v Belgii. K této tématice vystoupily přítomné poslankyně Rita de Bont (krajně pravicová Vlaams belang), Katia della Faille de Leverghem (liberální Open VLD) a Thérèse Snoy (strana zelených Ecolo-Groen!).

Spolu s jednáním na parlamentní úrovni se uskutečnila i jednání s představiteli ekonomické a podnikatelské sféry Belgického království.

Konkrétně se delegace měla možnost seznámit s činností Svazu belgických technologických podniků Agoria. Jednali s regionálním manažerem firmy p. Francois de Hemptinne a poradcem pro životní prostředí p. Christian Dieruck.

Agoria se dělí na 13 oborů, (letecký, průmyslová automatizace, automobilový, údržba, elektrotechnický, zpracování plastů, bezpečnost a obrana, IT a komunikace, zpracování kovů, stavební konstrukce, mechatronika a mechanika,...). Agoria má své zastoupení jak v regionech (Vlámko, Valonsko, Brusel), tak v 5 provinciích Belgie.

Poslání Agorie je dvojího charakteru: vyjednává za podnikatele s vládami/státní správou a poskytuje pomoc podnikům při jejich rozvoji. K tomu účelu má mimo jiné 4 centrální útvary: sociální, hospodářský, právní a rozvoj mezinárodního obchodu.

Jednou z důležitých aktivit Agorie je podpora ekologických technologií a výroby zaměřené na ekologii. Témata člení podle ekologických dopadů (půda, voda, vzduch, energie). Členská základna je pak systemizována podle vztahu k ekologii na 3 skupiny: 1. výrobci technologií pro životní prostředí (čističky, spalovny,), 2. výrobci investičních celků, jejichž součástí

jsou i ekologické technologie, 3. výrobci komponentů použitelných pro ekologické technologie. Zástupci Agorie představili nejvýznamnější belgické společnosti ze skupiny 1.

V diskusi byly prezentovány názory Agorie na jadernou energetiku a její rozvoj v Belgii, na možnost rozvoje obnovitelných zdrojů, na snižování emisí CO₂. Jednoznačně zazněl názor, že bez nukleární energie to do budoucna není možné, alternativní zdroje nejsou ani z důvodů kapacitních ani ekonomických reálné. V Belgii představuje jaderná energie okolo 55% vyrobené energie.

Během jednání s představiteli společnosti Santerra za účasti ředitele firmy p. Joris Crynena, Michala Dossche, honorárního konzula ČR v regionu Vlámsko p. Paul Van denbempta se delegace měla možnost seznámit s přístupem k asanaci zamořených půd. S rolí regionálních institucí a způsobem organizace a financování asanace půd a spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Účast veřejného sektoru na sanaci je různá, často dochází k situaci, že odpovědná osoba/společnost za znečištění je v platební neschopnosti a náklady jdou pak k tíži veřejných financí.

Schéma postupu firmy Santerra: odkup zamořeného pozemku za symbolickou cenu, vyčištění pozemku, využití pozemku k zástavbě, prodej nemovitosti včetně pozemku. Zajímavé je, že při získání zamořeného pozemku musí v Belgii firma složit kauci kontrolnímu úřadu za perfektní provedení asanace. Při výstavbě spolupracuje s developerskými firmami.

Firma by chtěla působit i v ČR a zajímala se o situaci v ČR v této oblasti.

V rámci přijetí české delegace na federálním ministerstvu hospodářství generální ředitelkou pí Marie-Pierre Faucunnier, p. Tině Delva z odboru mezinárodních vztahů a EU a p. Marc Deprez, poradcem pro energetickou politiku možnost se seznámit s rozdělením kompetencí v oblasti energie mezi federální vládou/ministerstvem a společenstvími a regiony. Do kompetence federace patří kupř. bezpečnost, strategický rozvoj, regulátor (CREG), skladování, výroba, doprava, ceníky a ceny, statistiky, normy. Do kompetence regionů: distribuční politika, doprava, obnovitelné zdroje, účinnost, rozvod tepla,... Federální systém v Belgii generuje mnoho aktérů v oblasti energie. Ministerstvo úzce spolupracuje v rámci zemí EU a regionálně je vytvořeno tzv. Penta-forum (Benelux, SRN, Francie).

Pracovníci sekce energie se také vyjádřili k atomové politice Belgie. Zákon z roku 2003 stanovil postupné zavírání atomových reaktorů v Belgii (t.č. 7), při dosažení životnosti 40 let. To by mělo znamenat, že první reaktory se zavřou v roce 2015, nejnovější v roce 2035. Zákon však stanoví i podmínky, za kterých se k zavírání přistoupí a tato klausule umožňuje i odložit uzávěrku jaderných elektráren nebo od ní odstoupit.

Belgie si nechala vypracovat studii: "Energetická koncepce do roku 2030". K dispozici na www.economie.fgov.be i v anglické verzi. Zákon nebyl důvodem, aby Belgie omezila výzkum a vývoj jaderné energie a proto je aktuální téma reaktory 4. generace, pokud by se po roku 2015 přistoupilo k modernizaci reaktorů.

Důvody pro zákon o rušení reaktorů nebyly technicko - odborné poznatky, nýbrž čistě politické. Pro uskutečnění hlubších společenských reforem bylo nutné vytvořit koaliční vládu se silnou většinou a proto se strana zelených dostala do vlády a zákon byl kompromis pro získání podpory této strany.

V diskusi byl pak zmíněn tzv. 3. energetický balíček EU, otázka snižování emisí CO₂ a další témata. Pracovníci ministerstva nabídli zodpovědět jakékoliv dotazy z oboru energie prostřednictvím e-mailu (tine.delva@economie.fgov.be nebo marc.deprez@economie.fgov.be

Během jednání s generálním ředitelem společnosti Intradel p.Luc Joine se poslanci měli možnost seznámit s konkrétním přístupem k likvidaci komunálních odpadů. Společnost Intradel je "Interkomunální" nezisková, veřejná společnost, kde jsou spolumajitelé obce, pro které pracuje. Jedná se o oblast 72 obcí s cca 1 milionem obyvatel. Obdobných společností na likvidaci komunálních odpadů je ve Valonsku 9.

Základní filosofie postupu při zpracování odpadů je: prevence, recyklace, energetická valorizace, skládka. Daří se snižovat podíl odpadů ukládaných na skládky, v roce 2010 to bude jen 10%. Platí ten, kdo vytváří odpady. Realizace probíhá pomocí speciálních pytlů na různé typy odpadů, za které se platí, nejvíce za pytle na směsný odpad. To vede lidi k třídění. Obce mají různou politiku zdanění a financování odpadového hospodářství, do budoucna je snaha o sjednocení tohoto postupu. Kupř. některé obce navýšily místní daně a pytle dávají zdarma (50 ks na rok). Občan pak nemá důvod tyto pytle nevyužívat, jsou již tak jako tak zaplacené. Úspěch mají také sběrné dvory, jsou otevřeny i v sobotu do 17,00, jsou zdarma, nicméně každý občan má čipovou kartu a musí se registrovat a existují roční limity objemu odpadu. Tím se zamezuje zneužívání sběrných dvorů firmami.

Intradel má celou řadu filiálek specializovaných na specifický odpad, kupř. DEEE (elektrošrot), který "dovážejí" i z Nizozemska a Velké Británie jako zdroj surovin, které pak "výhodně" prodávají. Nákupní cena 100 až 400€/t, prodejní cena po zpracování jednotlivých surovin 1000 až 4000 €/t.

Intradel buduje novou moderní spalovnu. Součástí výstavby je i široká informační kampaň pro veřejnost. Nesetkávají se s žádným odporem obyvatelstva ani ekologů. Ostatně ve správních radě společnosti jsou také zastoupeny ekologové, aby se zajistila informovanost a podpora.

Po prezentaci byl předveden areál skladu zbytkových odpadů, který je umístěn v prostoru po vytěženém lomu a jelikož se daří snižovat podíl takto ukládaných odpadů, je prostor dostačující ještě na mnoho let. Skládka má zaveden systém odvodu a čištění povrchové vody, odsávání a energetického využívání bio-plynu, a další technologické vybavení. Jako zajímavost z technologických postupů na úložišti odpadů je využívání difuze látek pro pohlcování pachů, pokud vítr vane směrem k nedalekým obytným oblastem. Významným poznatkem ze setkání je okolnost, že 72 různě velkých obcí Valonska, region okolo města Lutych je dohodnuto na společné politice odpadového hospodářství.

Závěr:

Návštěva poukázala na význam kontaktů na regionální úrovni, kde v obou případech Valonska a Vlámka se ukázala jejich větší propojenost s reálnými problémy těchto regionů a nutností je řešit. Ve federálním parlamentu byla diskuse naopak méně konkrétní a více ideová.

Během jednání byly prokázány velké zkušenosti Vlámka i Valonska s řešením problematiky ochrany životního prostředí, tříděním odpadu, jeho zpracováním, rekultivací půdy i zajišťování náhradních zdrojů energie. Ve všech těchto případech by bylo vhodné navázat

kontakty využít pro další rozvoj bilaterálních vztahů formou výměny návštěv např. na úrovni Svazu měst a obcí nebo dalších českých subjektů, které by o tyto zkušenosti projevíly zájem.

Z pohledu bilaterálních vztahů bylo průlomové, že se v případě obou regionů jednalo o vůbec první návštěvu české parlamentní delegace v těchto regionech. Stejně prospěšná byla i jednání s ekonomickými subjekty. Přínosem pro další rozvoj bilaterálních vztahů bude návštěva belgických poslanců v ČR, která by se měla uskutečnit na základě pozvání předaného belgickým partnerům během návštěvy české parlamentní delegace.